Homilia

Dimecres de Cendra, Catedral de Tarragona
5 de març de 2025

Molt estimat Poble sant de Déu. Estimats canonges i mossens de Tarragona i de les seves parròquies. Estimada Coral. Estimats tots.

El Dimecres de Cendra marca puntualment, cada any, l'inici del temps de Quaresma. Les lectures que acabem d'escoltar ens convoquen clarament a la conversió. A la conversió pasqual. «Convertiu-vos a mi amb tot el vostre cor», diu Déu per boca del profeta Joel. «Reconcilieu-vos amb Déu», deia sant Pau als cristians de Corint. «Compadiu-vos de nosaltres, Senyor, perquè hem pecat», era la resposta que resàvem i cantàvem en el Salm de la missa d'avui.

I és que comencem avui la Quaresma. O sigui, el camí vers la Pasqua de Jesús i la nostra. Comencem el temps fort de l'any cristià: quaranta dies de Quaresma i cinquanta de Pasqua. La Quaresma des d'avui fins el dia 17 d'abril, Dijous Sant. Aquell vespre començarem el tridu Pasqual: Divendres, Dissabte i Diumenge, del 18 al 20 d'abril. I, a continuació, celebrarem set setmanes de festa: la cinquantena Pasqual, fins el dia de la Pentecosta, que serà el 8 de juny.

Tres mesos llargs de camí, que ens faran acompanyar Jesús en la seva pujada a la creu, en la seva resurrecció, fins que enviï l'Esperit Sant promès sobre l'Església i sobre cadascun de nosaltres. I, tot això, perquè en nosaltres també passi la mort i la resurrecció. La mort a tot el que és vell i al pecat. La resurrecció a una nova vida, més conforme al Crist i al seu Esperit.

Els signes externs ens recordaran aquest camí. Hem vist que ja no posem flors a l'altar. Que el color dels vestits és el morat. Que no cantarem l'al·leluia fins a la nit de Pasqua. Que els cants ens parlen de conversió i de vida nova. I avui, a més a més, la imposició de la cendra en els nostres caps ens avisa que som pols, caducs, i que per a viure amb Crist la joia de la seva vida nova, cal que cremem alguna cosa, el que hi hagi de caduc i pecaminós a la nostra vida. Els signes exteriors són fàcils de canviar. I és el principal: que entrem en la novetat de la vida del Crist.

El profeta Joel, en l'Antic Testament, convidava el poble d'Israel a fer penitència i a convertir-se a Déu amb tot el cor. Amb el Salm hem resat: «Compadeix-te de mi, Déu meu, pel teu amor; per la teva gran misericòrdia, esborra'm les faltes. Renta'm bé de les culpes, purifica'm dels pecats». Per a haver-se de convertir a Déu, no cal ser grans pecadors. També podem i hem de convertir-nos des de la mediocritat, des de la peresa, des de les mitges tintes. El profeta Joel ens animava a donar aquest pas, perquè «el Senyor és benigne i entranyable, lent per al càstig, ric en l'amor».

Sant Pau, a la segona lectura, també urgeix els cristians a reconciliar-nos amb Déu, perquè tots ho necessitem. I podem fer cas d'aquesta seva recomanació sobretot al començament de la Quaresma. Ens recomana «no malversar la gràcia que hem rebut del Senyor». I afegeix: «ara és l'hora favorable, ara és el dia de la salvació». Ens convé que en aquest camí de Quaresma i Pasqua ens decidim a canviar la nostra mentalitat i sintonitzar amb Crist Jesús en el seu estil de vida.

En l'Evangeli d'avui, Jesús ens ha presentat un programa que encara és de plena actualitat, després de dos mil anys: l'almoina, la pregària i el dejuni; el que en diem «pràctiques quaresmals», però fetes des de l'interior, no només com a aparença o façana. «*El dejuni, la pregària i l'almoina*, tal com els presenta Jesús en la seva predicació, són les condicions i l'expressió de la nostra conversió» (Francesc, Missatge quaresma 2021): «La via de la pobresa i de la privació (*el dejuni*), la mirada i els gestos d'amor vers l'home ferit (*l'almoina*) i el diàleg filial amb el Pare (*la pregària*) ens permeten encarnar una fe sincera, una esperança viva i una caritat operant».

Però, a més, avui, a banda de les lectures que hem escoltat, voldria glossar el missatge de Quaresma del papa Francesc que hem rebut aquestes dies. El missatge porta per títol: «Caminar junts en esperança», a redós del lema de l'Any Jubilar (Pelegrins d'esperança). ...A banda esperem una prompta recuperació...

Voldria presentar breument les tres reflexions sobre el que significa *caminar junts en l'esperança* que el Papa Francesc ens presenta en el seu missatge de Quaresma, i descobrir les crides a la conversió que la misericòrdia de Déu ens adreça a tots nosaltres.

Abans que res, *caminar*. El lema del Jubileu, «Pelegrins d'esperança», fa pensar en el llarg viatge del poble d'Israel cap a la terra promesa. És el difícil camí des de l'esclavitud a la llibertat, volgut i guiat pel Senyor, que estima el seu poble i sempre li és fidel. I no podem recordar l'èxode bíblic sense pensar en tants germans i germanes que avui fugen de situacions de misèria i de violència, buscant una vida millor per a ells i els seus éssers estimats. Sorgeix aquí una primera crida a la conversió, perquè tots som pelegrins en la vida. Cadascú es pot preguntar: Com em deixo interpel·lar per aquesta condició? Busco camins d'alliberament de les situacions de pecat i falta de dignitat? Seria un bon exercici quaresmal confrontar-se amb la realitat concreta d'algun migrant o pelegrí, i deixar que ens interpel·li, per a descobrir el que Déu ens demana, per a ser millors caminants cap a la casa del Pare. Aquest és un bon "examen" per al vianant.

En segon lloc, fem aquest viatge *junts*. La vocació de l'Església és caminar junts, ser sinodals. Els cristians estan cridats a fer camí junts, mai com a viatgers solitaris. L'Esperit Sant ens impulsa a sortir de nosaltres mateixos per a anar cap a Déu i cap als germans, i a no tancar-nos mai ens nosaltres mateixos. Caminar junts significa ser artesans d'unitat. som capaços de caminar amb els altres, d'escoltar, de vèncer la temptació de tancar-nos en la nostra autorreferencialitat, ocupant-nos només de les nostres necessitats. Preguntem-nos davant del Senyor si som capaços de treballar junts com a bisbes, preveres, consagrats i laics, al servei del Regne de Déu; si tenim una actitud d'acollida, amb gestos concrets, cap a les persones que s'apropen a nosaltres i a tots els qui són lluny; si fem que la gent se senti part de la comunitat o si la marginem. Aquesta és una segona crida: la conversió a la sinodalitat.

En tercer lloc, recorrem aquest camí junts *en l'esperança* d'una promesa. Caminem cap a Déu, cap a la victòria pasqual. Com ens va ensenyar el papa Benet XVI a l'Encíclica *Spe salvi*, «l'ésser humà necessita un amor incondicionat. Necessita aquesta certesa que li fa dir: "Ni la mort, ni la vida, ni els àngels, ni les potències, ni el present ni el futur, ni els poders, ni el món de dalt ni el de sota, ni res de l'univers creat no ens podrà separar de l'amor de Déu que s'ha manifestat en Jesucrist, Senyor nostre" (Rm 8,38-39)». La mort ha estat transformada en victòria i en això rau la fe i la gran esperança dels cristians: en la resurrecció de Crist!

Aquesta és, per tant, la tercera crida a la conversió: la de l'esperança, la de la confiança en Déu i en la seva gran promesa, la vida eterna. Hem de preguntar-nos: Tinc la convicció que Déu perdona els meus pecats, o em comporto com si pogués salvar-me tot sol? Anhelo la salvació i invoco l'ajut de Déu per acollir-la? Visc concretament l'esperança que m'ajuda a llegir els esdeveniments de la història i m'impulsa al compromís per la justícia, la fraternitat i la cura de la casa comuna, actuant de manera que ningú quedi enrere?

Germanes i germans, gràcies a l'amor de Déu en Jesucrist estem protegits per l'esperança que no defrauda (cf. Rm 5,5). L'esperança és "l'àncora de l'ànima", segura i ferma. En ella l'Església suplica perquè «tots se salvin» (1Tm 2,4) i espera arribar un dia a la glòria del cel unida a Crist, el seu espòs. Així s'expressava santa Teresa de Jesús: «Espera, ànima meva, espera. Tu no saps ni el dia ni l'hora. Vetlla amb compte, que tot passa amb brevetat, encara que el teu desig pugui fer dubtós el que és cert, i el temps breu llarg» (*Exclamacions de l'ànima a Déu*, 15, 3).

Que la Mare de Déu, Mare de l'Esperança (Masricart de La Canonja i Figuerola del Camp) intercedeixi per nosaltres i ens acompanyi en el camí quaresmal.